



Raadsvoorstel 11
Vergadering 4 februari 2014

Gemeenteraad

Onderwerp : Zienswijze herziene begroting 2014 Samenwerkingsverband Regio Eindhoven/
voorstellen governance structuur
B&W vergadering : 7 januari 2014
Dienst / afdeling : FC/BE en BV/VBJZ

Aan de gemeenteraad,

Bijgaand treft u de herziene begroting 2014 SRE, die door het SRE is aangeboden aan de deelnemende gemeenten. Hierbij wordt de zienswijze van de gemeenteraden gevraagd op twee punten:

1. De herziene begroting 2014;
2. De uitgangspunten voor de nieuw op te stellen gemeenschappelijke regeling.

In de Regioraad van het SRE van 26 juni 2013 zijn zowel de begroting 2014 volgens bestaand beleid vastgesteld als mede het Transformatieplan vastgesteld. Met de thans aangeboden herziene begroting 2014 wordt de begroting in overeenstemming gebracht met het Transformatieplan. Dit heeft ingrijpende consequenties voor de werkwijze en de taakuitvoering van het samenwerkingsverband. De nieuwe bestuurlijke regionale samenwerking zal vorm krijgen in de Metropool Regio Eindhoven. Centraal in de Metropoolregio staat het Regionaal Platform. Alle leden van de 21 colleges van Burgemeester en Wethouders vormen samen het Regionaal Platform. Zij richten zich op drie regionale hoofdthema's: economie, ruimte en mobiliteit.

Samen met andere overheden, bedrijfsleven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties worden deze drie thema's verkend en wordt de regionale strategie bepaald. Alle partners werken samen als een collectief, waarbij in het volste vertrouwen zaken worden gedelegeerd aan partners die het beste resultaat kunnen behalen. Uitvoering van de regionale strategie gebeurt niet in de Metropool Regio Eindhoven maar bij partners in de samenwerking. De bestuurlijke samenwerking in de Metropool Regio Eindhoven wordt organisatorisch ondersteund door een kleine ambtelijke organisatie. Het SRE houdt op te bestaan.

Op voorstel van uw college heeft uw raad op 25 juni 2013 een zienswijze kenbaar gemaakt op de ontwerp begroting 2014 van het SRE. Met betrekking tot de uitvoering van de transformatiemotie om € 500.000 vanuit het SRE in 2013 vrij te maken voor sub regionale samenwerking, heeft het SRE besloten om eenmalig € 250.000 ten laste van de algemene reserve uit te keren aan de 21 gemeenten. Voor Helmond bedraagt dat ongeveer € 30.000, welk bedrag inmiddels is ingezet ten behoeve van de samenwerking binnen de Campusgemeenten.

Beleidsmatige context

In de Regioraad van 13 december 2012 is een motie aangenomen die oproept tot transformatie van de regionale samenwerking in onze regio. Op 26 juni 2013 heeft de Regioraad met het vaststellen van het Transformatieplan SRE de eerste aanzet gegeven voor een concrete transformatie van SRE naar Metropool Regio Eindhoven. Dit vastgestelde plan bestaat uit 2 onderdelen:

1. Een projectportfolio met een omschrijving van de regionale opgaven en een overzicht van alle over te dragen taken, inclusief de consequenties voor organisatie en financiën. De thans voor een zienswijze voorliggende herziene begroting 2014 is hierop gebaseerd.

Structurele taken	Incidentele taken	Over te dragen taken
Metropool Regio Eindhoven		
- Bestuurlijke samenwerking	- Oud SRE	- Bestuurscommissie Stedelijk Gebied
- Economie	- Voorz. Gulbergen	- Gebiedsgerichte Econ.Ontw.

- Fysieke leefomgeving
- Sociale leefomgeving

- Rijk van Dommel en Aa
- Brainport Avenue
- Energietransitie
- Materialentransitie
- Gezonde Leefomgeving
- Vrijtijdseconomie
- Routestructuren

2. Een uitwerking van het model van het Regionaal Platform: de notitie 'Governance en samenwerking in de regio Eindhoven'.

Metropool Regio Eindhoven:

Alle 21 colleges samen vormen het Regionaal Platform. Gezamenlijk richten zij zich op het beleggen en realiseren van de regionale opgaven. In de bijeenkomsten van het Regionaal Platform staat het gesprek centraal. Een combinatie van lezingen, discussie en centraal formuleren van conclusies. Het Regionaal Platform heeft 6 rollen:

1. vastleggen gezamenlijke visie op de toekomst van de regio;
2. vastleggen regionale strategie en kaders;
3. vaststellen regionale opgaven en bepalen bovenregionale agenda;
4. eigenaar regionale ambitie;
5. het scheppen van de voorwaarden en de condities om regionale opgaven daadwerkelijk te realiseren;
6. mentor van themagroepen (werkplaatsen) die uitwerken en rapporteren.

In de vernieuwende regionale samenwerking wordt vooral geïnvesteerd in een werkwijze en een vanzelfsprekende (bestuurlijke) cultuur. Het gaat om een werkwijze om de vastgestelde regionale opgaven te realiseren. Per opgave wordt de beste methode gekozen.

De samenwerking van de 21 gemeenten richt zich op de volgende hoofdthema's:

- een regionale agenda waarin het toekomstbeeld van de regio is vastgelegd;
- het ontwikkelen van strategie op de thema's Economie, Ruimte en Mobiliteit en het uitwerken hiervan in een uitvoeringsprogramma en een bovenregionale lobby;
- aanvullende programma's met afspraken tussen gemeenten:
- Werklocaties
- Arbeidsmarkt
- Wonen
- Zorgvernieuwing (2014)
- opgaven met een lokaal en subregionaal karakter, waarover gemeenten gezamenlijk ontwikkelen en aanpak willen bespreken en afstemmen (bijv duurzaamheid);
- de inzet van de regionale investerings- en stimuleringsfondsen.

Toekomstige werkwijze:

De nieuwe bestuurlijke werkwijze is flexibel en bottom-up. Door deze transformatie wordt verantwoordelijkheid van de individuele gemeenten voor de regionale samenwerking versterkt. In de Regionale Agenda worden de thema's vastgelegd waar op regionale schaal afspraken over moeten worden gemaakt. Deze Regionale Agenda wordt door de 21 gemeenteraden bekrachtigd. In zogenaamde werkplaatsen worden de in de Regionale Agenda benoemde opgaven en thema's verkend en uitgewerkt. De resultaten van de werkplaatsen worden voorgelegd aan het Regionaal Platform en als regionale strategie verankerd in de Regionale Agenda, die weer (jaarlijks) naar alle raden gaat. Uitvoering van de regionale strategie wordt belegd bij diverse regionale partners. Terugkoppeling hierover aan de raden geschiedt via de colleges.

Over te dragen SRE-taken:

In de Regioraad van december 2012 is de wens uitgesproken om tempo te maken en de over te dragen taken per 1 januari 2014 geregeld te hebben. Voor de meeste taken blijkt dat haalbaar. In deze herziene

begroting wordt er dan ook vanuit gegaan dat deze taken met ingang van die datum ook niet meer worden uitgevoerd door het SRE. Daar waar nodig zullen maatwerk afspraken gemaakt worden om een zachte landing te waarborgen. Het SRE dient nog wel nadere afspraken te maken met de subregio's / gemeenten voor de overname of bekostiging van het personeel van het SRE dat deze taken tot 2014 uitvoerde. Hiervoor zijn spelregels in ontwikkeling.

Taken die niet meer vervuld worden:

Helder is ook dat als gevolg van de transformatie taken door het SRE worden beëindigd die niet door de sub regio's/gemeenten worden gecontinueerd. Dit leidt tot een aanzienlijk lagere personele bezetting van de Metropool Regio Eindhoven. Zolang betrokken medewerkers niet elders werkgelegenheid vinden zal nog een beroep gedaan moeten worden op de hiervoor in het leven geroepen Transformatiereserve.

Regionale agenda:

De Regionale Agenda bevat de toekomstvisie en de samenwerkingsafspraken van de Metropool Regio Eindhoven. Het is een dynamisch document, dat een lange termijnperspectief biedt en een programma met een doorkijk van vier jaar. Jaarlijks wordt de Regionale Agenda bij de vaststelling van de begroting aangepast en bijgesteld. Dan verschuift de termijn van de agenda met een jaar.

Na de gemeenteraadsverkiezingen in 2014 wordt gestart met het opstellen van de Regionale Agenda 2015-2018. In dit proces wordt breed geconsulteerd en draagvlak opgebouwd bij colleges, gemeenteraden en maatschappelijke partners. In conferenties worden de tussenproducten besproken en de visie op de toekomst, doelen en gezamenlijke acties bepaald. De regiovoorzitter is trekker van dit proces. De werkwijze van de werkplaats wordt gevolgd, maar uitgebreid met brede consultatie. Vaststelling door het algemeen bestuur geschiedt nadat alle gemeenteraden zich (jaarlijks) hebben uitgesproken.

Eigen verantwoordelijkheid gemeenten:

De nieuwe bestuurlijke werkwijze is flexibel en bottom-up. Door deze transformatie wordt verantwoordelijkheid van de individuele gemeenten voor de regionale samenwerking versterkt. In de Regionale Agenda worden de thema's vastgelegd waar op regionale schaal afspraken over moeten worden gemaakt. Deze Regionale Agenda wordt door de 21 gemeenteraden bekrachtigd.

Uitwerking regionale opgaven en thema's:

In zogenaamde werkplaatsen worden de in de Regionale Agenda benoemde opgaven en thema's verkend en uitgewerkt. De resultaten van de werkplaatsen worden voorgelegd aan het Regionaal Platform en als regionale strategie verankerd in de Regionale Agenda, die weer (jaarlijks) naar alle raden gaat. Uitvoering van de regionale strategie wordt belegd bij diverse regionale partners. Terugkoppeling hierover aan de raden geschiedt via de colleges. Zo is de kaderstellende en controlerende rol van de raden ook voor regionale zaken goed geborgd.

Bestuursjuridische aspecten:

De beoogde samenwerking binnen de Metropool Regio Eindhoven moet gestalte krijgen binnen een formeel kader. Dat is een gemeenschappelijke regeling waarbij een openbaar lichaam wordt opgericht dat rechtspersoonlijkheid heeft. In het toegezonden ontwerp regionaalsvoorstel worden punten benoemd die in de nieuwe regeling moeten worden opgenomen. Gemeld wordt dat in de nieuwe gemeenschappelijke regeling zal worden vastgelegd wat de gemeenten verstaan onder:

- flexibele netwerkstructuur;
- strategie voor regionale opgaven op regionale schaal vaststellen en verantwoordelijkheid voor uitvoering bij partners en gemeenten;
- de Metropoolregio Eindhoven als versneller en verbinder in de samenwerking, gericht op strategieontwikkeling, beleidssynchronisatie, proces- en projectondersteuning en specifieke dienstverlening op contractbasis;
- grotere betrokkenheid maatschappelijke partners (Triple Helix).

In het Transformatieplan dat op 26 juni 2013 in de regionaalsraad aan de orde is geweest is sprake van een collegeregeling. Dat past ook bij de voorgestane werkwijze. De colleges nemen het voortouw. De

gemeenteraden worden betrokken bij de oordeelsvorming over de Regionale Agenda in de eigen gemeente. De verantwoordingsrelaties van de colleges naar de eigen raden blijf in stand, zo wordt geschreven.

In het ontwerp regionaalsvoorstel wordt inmiddels als alternatief gesproken over een raadsregeling (bedoeld zal zijn een gecombineerde raads- en collegeregeling). Feitelijk betekent dit dat de gemeenteraden bevoegdheden overdragen aan de samenwerking. Dit is nog niet uitgewerkt. Helder is wel dat raadsleden in elk geval aangewezen kunnen worden tot lid van het algemeen en dagelijks bestuur van de Metropool Regio Eindhoven.

In de verdere uitwerking zal duidelijk moeten worden hoe de bevoegdheden en taken tussen de individuele gemeenteraden en colleges enerzijds en het Algemeen en Dagelijks Bestuur anderzijds worden verdeeld. Daarbij zullen regionale ambities en slagvaardigheid in evenwicht moeten worden gebracht met democratische controle door de gemeenteraden en de positie van de individuele gemeenten. Wij stellen voor dat de definitieve regeling op deze punten nader wordt uitgewerkt en toegelicht.

Ook vinden wij het wenselijk dat in de gemeenschappelijke regeling Metropool Regio Eindhoven wordt opgenomen dat de regeling per 1-1-2017 wordt geëvalueerd en dat mogelijke verbeterpunten zullen leiden tot een aanpassing van deze gemeenschappelijke regeling per 1-1-2018.

Beoogd effect en/of resultaat

- 1.1 De inwonerbijdrage berekend op basis van de herziene begroting bedraagt voor 2014 € 10,38. Dit is een verlaging van € 2,86 ten opzichte van de primaire begroting waarbij de inwonerbijdrage (excl. RHCE) € 13,24 bedroeg.
- 1.2 Als rekening gehouden wordt met de eerder door uw raad opgelegde bezuinigingstaakstelling om geen bijdrage meer te geven voor het regionaal milieuwerkprogramma, welke taakstelling tot 1-1-2014 om formele redenen niet gerealiseerd kon worden, resteert feitelijk een bedrag van €1,40 per inwoner. De financiële consequenties hiervan voor de begroting 2014 gemeente Helmond worden op een nader te bepalen moment aan u voorgelegd.
- 1.3 Omdat het SRE in 2014 nog een aantal oude taken blijft voortzetten en de overhead in 2015 verder afgebouwd kan worden bedraagt de inwonerbijdrage met ingang van 2016 € 9,21, een structurele verlaging van € 4,03. Voor de begroting 2014 van de gemeente Helmond betekent dit een verlaging van de inwonerbijdrage (op basis van 89.022 inwoners) van € 254.600, voor 2015 € 299.100 en structureel vanaf 2016 € 358.750. Na aftrek van de bezuinigingstaakstelling op het regionaal milieuwerkprogramma resteert er € 130.000 minder voor de over te dragen taken vanuit het SRE naar de subregio / gemeente.
- 2.1 Via een nadere uitwerking van de Regeling op de bestuurlijke aspecten zullen regionale ambities en slagvaardigheid in evenwicht moeten worden gebracht met democratische controle door de gemeenteraden en de positie van de individuele gemeenten. Wij stellen voor dat de definitieve regeling op deze punten nader wordt uitgewerkt en toegelicht. Doel is dat er een goed functionerend en daadkrachtig bestuursmodel ontstaat, waarbij de deelnemers vooraf de afspraak maken dat het bestuursmodel per 1-1-2017 geëvalueerd gaat worden om, waar dat zinvol blijkt, mogelijke aanpassingen in de gemeenschappelijke regeling per 1-1-2018 te realiseren.

Argumenten

De herziene begroting 2014 en de uitgangspunten voor het governance-model in de gemeenschappelijke regeling zijn het uitvloeisel van eerder besluitvorming. Het gaat om uitwerking.

Kanttekeningen

1. Opheffing WGR+

Het kabinet heeft de afschaffing van de Wgr+ aangekondigd. Als dit doorgaat, vervalt voor onze regio de verkeers- en vervoerstaak. De regiogemeenten blijven zich inzetten voor continuering van deze taken in de regio. Men wil hierover in dat geval in gesprek gaan met de provincie Noord-Brabant. Na intrekking van de plusstatus van het SRE zal hierover nog een besluit genomen moeten worden. In deze herziene begroting 2014 zijn de wettelijke taken op het terrein van verkeer en vervoer nog opgenomen als verplicht onderdeel van de samenwerking van de Metropool Regio Eindhoven.

2. Opheffing Samenwerkingsverband Regio Eindhoven

Consequentie van de oprichting van de Metropool Regio Eindhoven is dat de gemeenschappelijke regeling Samenwerkingsverband Regio Eindhoven zal worden opgeheven. Hiervoor zal een liquidatieplan moeten worden opgesteld. Voor het niet herplaatsbaar personeel zullen uitgaand van bestaande afspraken regelingen getroffen moeten worden. De kosten daarvan komen voor rekening van de deelnemende gemeenten. Het SRE heeft hiervoor de Transformatiereserve gevormd. Deze reserve zal toereikend moeten zijn. Overigens is het uiteraard het streven medewerkers zo veel mogelijk te herplaatsen.

3. Oprichting Omgevingsdienst en afbouw Milieudienst SRE

De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant is per 1 juni 2013 haar operationele activiteiten gestart. Tegelijkertijd stopten deze activiteiten van de SRE Milieudienst waardoor deze in 2013 kon worden afgebouwd. In de herziene begroting 2014 is de Milieudienst als programma verdwenen.

4. Takendiscussie Regionaal Historisch Centrum Eindhoven

Het RHCE heeft de taken voor 2012-2016 beschreven. Momenteel is bestuurlijk toegezegd om met een aantal uitwerkingsvoorstellen te komen richting deelnemende gemeenten. Inhoudelijk wordt gekeken naar mogelijke bezuinigingen. In 2014 zal nadere besluitvorming hierover plaatshebben.

Middelen

De huidige inwonerbijdrage zoals opgenomen in de begroting 2014 gemeente Helmond is vooralsnog gereserveerd voor de bekostiging van de inwonerbijdrage Metropool Regio Eindhoven én de nader te bepalen bijdragen aan de over te dragen taken naar subregio resp. de individuele gemeente.

Het advies van de commissie Algemene en bestuurlijke aangelegenheden en het advies van de commissie Middelen, ondersteuning en economie zal, na ontvangst, voor u ter inzage worden gelegd.

Burgemeester en wethouders van Helmond

de burgemeester

mevr. P.J.M.G. Blanksma – van den Heuvel

de secretaris

A.A.M. Marneffe RA

Bijlagen

- zienswijze begroting 2014 en reactie op Transformatieplan;
- ontwerp regioraadsvoorstel 19 februari 2013;
- herziene begroting 2014 SRE (voor raads- en commissieleden ter inzage in de visiekamer en ook te vinden op de website www.helmond.nl/gemeenteraad)



Raadsbesluit 11
Vergadering 4 februari 2014

Gemeenteraad

De raad van de gemeente Helmond;
gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 7 januari 2014;
gelet op de bepalingen van artikel 147 tweede lid Gemeentewet;

besluit:

1. In te stemmen met de herziene begroting 2014 van het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven. De verlaging van de inwoner bijdrage reserveren voor de uitvoering van de over te dragen taken.
2. Het college van burgemeester en wethouders uit te nodigen de gemeenteraad de komende periode nader te informeren over de bestuurlijke en financiële consequenties van de af te stoten taken door het SRE, de hoogte van de frictiekosten en de afdekking daarvan.
3. Aan de regioraad van het SRE kenbaar te maken dat de raad van de gemeente Helmond verwacht dat in de nadere uitwerking van de Regeling de regionale ambities en slagvaardigheid in evenwicht zijn met de democratische controle door de gemeenteraden en de positie van de individuele gemeenten. Gevraagd wordt om in een nadere toelichting uiteen te zetten hoe dit zal worden bereikt, in relatie tot de taken en bevoegdheden van gemeenteraden, colleges van B&W, algemeen bestuur en dagelijks bestuur de individuele leden daarvan.
4. Uit te spreken dat in de op te stellen gemeenschappelijke regeling voor de Metropoolregio Eindhoven een evaluatiebepaling opgenomen dient te worden naar de situatie per 1-1-2017, zodat mogelijke verbeterpunten, via wijziging van de gemeenschappelijke regeling, per 1-1-2018 ingevoerd kunnen worden.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 4 februari 2014.

De raad voornoemd,
de voorzitter

de griffier